

Г. ФИЛИПОВ
ЮНАКЪТ И ЛАМЯТА

chitanka.info

Някога живял с бедните си родители млад и юначен момък. Работел и се грижел за тях, но не бил щастлив да им се радва за дълго. Бащата заболял и починал. Не минало много време и майката го последвала. Момъкът останал сам на този свят. Нямало вече за кого да се грижи, затова решил да напусне родния край и да тръгне по света.

Нарамил юнакът торбичката и тръгнал да обикаля широкия свят. Вървял през ниви и ливади, прегазвал реки, прехвърлял гори и хълмове, докато стигнал непозната страна.

Този живот му харесвал, защото бил господар на себе си. Правел каквото си иска и не зависел от никого. Щом се уморявал, сядал да си почине. Изтягал се на зелената трева под някоя дебела сянка и безгрижно заспивал. Не се страхувал, че ще го оберат, защото нямал нищо. Из пътя се хранел с плодове, а понякога и с мляко, с което го гощавали овчарите из планините.

Когато стигал някоя река, ловял риба, като се гмуркал под водата. Бил добър плувец, затова ловът му винаги бил сполучлив.

Било началото на лятото, слънцето греело, птичките в гората весело чуруликали, природата ликувала и момъкът бил доволен от живота си. Като си починал той продължил пътя си. Пред него се простирало необятно равно поле, което се вълнувало от вятъра като морски талази. Изведнъж от страни на пътя юнакът видял някакъв камък. Спрял се и се вгледал в него. Камъкът не бил голям. Момъкът го разгледал от всички страни и се учудил на приликата му с човешка глава. Същинска моминска глава! Така ясно се различавали всички черти на лицето ѝ. Отначало помислил, че главата е човешка, вкаменена от времето и годините, но като се взрял отблизо, разбрал, че това е случайна прилика, игра на природата. Момъкът седнал до камъка, защото му било приятно да го гледа. Някаква сила го приковала и той останал дълго там.

Доспало му се и започнал да се прозява. Легнал, сложил главата си на камъка и заспал. Едва захъркал и някакъв глас, сякаш изпод земята, се обадил:

— Събуди се, юначе! Ако не станеш навреме, змията, която лежи под камъка ще излезе и ще те ухапе. Стани и ме вземи в торбата си! Носи ме и аз ще ти покажа пътя към твоето щастие!

Момъкът скочил уплашен, огледал се, разтъркал очите си и се замислил.

В това време изпод камъка излязла една отровна змия. Юнакът я стъпкал с крака си и я захвърлил далеч от пътя. „Какво да правя? Да взема ли камъка?“ си помислил той. Навел се, напрегнал мишци и откъртил камъка. Сложил го в торбата и продължил пътя си.

Вървял, що вървял, а гласът от торбата му рекъл:

— Не по тоя път, юначе. Тръгни наляво! Като навлезеш в гъстата гора, ще видиш един вековен дъб с хралупа, колкото къщичка. Не влизай в тая хралупа, защото там живее горската ламя, която няма да те пожали. Отбий се вдясно и преспи в запустялата овчарска колиба.

— Кой си ти, за да ми говориш така? — учудил се момъкът и надзърнал в торбата. Мислел, че главата говори, напразно — гласът не се обадил повече.

Замислил се момъкът и не знаел какво да реши. Да послуша ли гласа или да се отбие в колибата, за да провери дали казва истината. Някакъв вътрешен глас му казал: „Не слушай никого, а се отбий да преспиш в хралупата.“ Без да се мае много-много, момъкът влязъл, свалил торбата и я сложил под главата си. Бил много уморен, казал си: „Да става каквото ще! Ще се наспя и утре ще поема пътя си с пресни сили“ и заспал.

— Не ме послуша, — казал незнайният глас — но аз сега ще ти помогна. След малко ще дойде ламята, но ти не ставай, престори се на заспал. Запомни какво ще ти каже тя. Не мърдай, докато те отнесе в подземната пещера, за да нахрани малките си. Ако направиш това, което тя ще ти каже, като те смята за заспал, ще се спасиш.

В същия миг от дъното на хралупата се показали огнени езици. Ламята влачела огромното си туловище, пръхтяла като триста жребци, а от устата ѝ изскачала гореща струя, която била нетърпима.

Момъкът затворил очи, за да не я гледа, престорил се на заспал и блажено захъркал.

Ламята се надвесила над него и се засмяла:

— И този юнак е дошъл да се бори с мене. За два залька няма да ми стигне. Ще го отнесе да си поиграят с него малките ми.

Момъкът захъркал още по-силно.

— Спи, юначе! Скоро ще се събудиш в стомаха на децата ми — закискала се ламята. — Така ти се пада, като не знаеш как да се спасиш! Я го гледай — той бил голям юнак! Не са слаби ръцете му.

Ако хване с тях езика ми, с мен е свършено, но аз така ще го стисна с лапите си, че и да иска да се отърве, няма да може.

В същия миг ламята го грабнала с лапите си, преметнала го през гърба и го понесла. Момъкът не мърдал и продължавал да хърка. Ламята се зарадвала, че още спи, поотпуснала едната му ръка, изплезила дългия си език, който като змия се виел и съскал и извикала на рожбите си, че им носи богата вечеря.

В това време момъкът с освободената си ръка хванал огнения език, увил го около ръката си и го изтеглил. Ламята се сгромолясала мъртва. От устата ѝ потекли кървави потоци, които обагрили дрехите му.

В дълбините на подземната пещера той видял светещите очи на двете рожби на ламята, които стояли уплашени и безпомощни едно до друго. Момъкът пристъпил към тях и решил да ги убие по същия начин, както майка им.

— Не ни убивай! — изпищели те. — Ако пощадиш живота ни, ще ти кажем къде е скрита хубавицата.

— Кажете, или ще ви изтръгна езиците! — викнал им момъкът и като пристъпил към тях размахал юначните си ръце.

— Върви направо! — казали малките. — Ще видиш една голяма плоча. Ако я вдигнеш, ще влезеш в едно подземие, което ще те изведе към една пропаст. В дъното на пропастта майка ни е скрила хубавицата, за която много юнаци като тебе са дали живота си.

В това време момъкът забелязал, че едното от малките се опитва да го нападне. Макар и малко, то би могло да го убие с лапите си. Юнакът се нахвърлил върху него, изтръгнал езика му и го убил. Така постъпил и с другото. Отдъхнал с облекчение; нямало вече от какво да се бои и решил да проникне в подземната пропаст. Но как да стигне до там? Малките чудовища не му казали как да постигне това. Изведнъж го озарила мисълта за торбата и за камъка в нея. Затичал се към хралупата, нарамил торбата и се върнал в пак в подземие.

Незайният глас се обади:

— Пази се, юначе! Пропастта, която търсиш, е страшна. Ти не ще можеш да слезеш долу без помощта на подземния орел, а той ще те отнесе, ако го нахраниш със сърцата на убитите малки на ламята. Но и да стигнеш долу, нищо не ще можеш да постигнеш, защото хубавицата

я пази подземния дявол, който е много силен. С едната си ръка може да изтръгне дърво с корените му.

— Но кой си ти? — попитал момъкът и отново погледнал в торбата. Сторило му се, че устните на камъка-глава помръднали. Тогава чул същия глас:

— Ти си много смел, затова мога да ти поверя тайната. Хубавицата, която е затворена в пропастта е моя сестра. Ние сме царски дъщери. Една нощ ламята нападна двореца, грабна ни ни отнесе. Из пътя тя откъсна главата ми, която се вкамени и ти я взе, защото моят дух ти подсказа да я вземеш. Тялото ми лежи вкаменено под плочата, която ти трябва да отместиш, за да влезеш в подземната пропаст. Там е затворена жива моята сестра. Ако успееш да отместиш плочата сложи главата при тялото ми. Може би сестра ми ще знае как да ме спаси. Но за нещастие, моите знания свършват до тук и няма кой да ти подсказе повече, за да постигнеш целта си.

Главата млъкнала и момъкът видял как две сълзи капнали от вкаменените очи. Тия сълзи се превърнали в бисери и той ги взел и скрил в пазвата си.

С голяма мъка момъкът вдигнал плочата и там намерил вкамененото тяло на момичето. Поставил главата до трупа и се вгледал в подземие. Дочул плясък на криле, почувствал хлад и си спомнил думите на главата-камък. С меч си изтръгнал сърцата на малките чудовища, сложил ги в торбата и заслизал в подземие. Скоро просветнало. Виждал се изходът на подземие, където през една цепнатина играели слънчевите лъчи. Все по-силно се чувал плясъкът на огромните криле. След малко над главата му прехвъркнала огромна птица. Това бил черният орел. Надушил той сърцата на чудовищата, кацнал близо до момъка и казал:

— Дай ми едно от сърцата, юначе. Много съм гладен и ако ме нахраниш, ще направя всичко, каквото пожелаеш.

Момъкът извадил по-малкото сърце от торбата и го хвърлил на подземния орел.

— Има още две сърца — казал момъкът. — Другото ще ти го дам, когато ме отнесеш долу в страшната пропаст, където е затворена хубавицата. Ако успея да я спася и ти ни отнесеш от тук, ще получиш сърцето на ламята.

— Качи се на гърба ми! — извикал радостно подземният орел. — Ще изпълня желанието ти, юначе, но ти не ще можеш да се върнеш, защото дяволът, който пази хубавицата, ще те убие.

— Истина е, — отвърнал с въздишка момъкът. — Моля ти се, научи ме как да се спася от подземното чудовище.

— Ти си смел, затова ще ти кажа. Преди да се спуснем в пропастта, ще те оставя на подземната скала. Оттам ти ще вземеш камъка, с който ще смажеш главата на онова чудовище. Аз ще полетя над главата му. В това време ти ще хвърлиш върху него камъка и чудовището ще загине.

Момъкът се метнал на орела, яхнал го като охранен жребец, и двамата полетели надолу.

Когато ги видял подземният дявол, разфучал се, започнал да изкъртва от корен дърветата и ги размахал срещу тях, но момъкът ударил с тежкия камък главата му и я премазал. Чудовището паднало и вече не мръднало.

Орелът изял второто сърце и зачакал.

Момъкът се огледал, но никъде не видял хубавицата. Извикал, но се обадило само ехото. Тогава той се спуснал да я търси между подземните скали, до които достигала дневната светлина, пробила цепнатините на пропастта.

Изведнъж съзрял хубавицата между две скали, облечена в бяло, с поглед към слънчевите лъчи, които трептели над пропастта. В ръцете си тя държала кристална чаша, която притискала до сърцето. Щом хубавицата видяла момъка, трепнала. Хубостта и силата му я омаяли и тя се втурнала към него с кристалната чаша в ръце. Сълзи закапали от очите ѝ. Тя ги събирала в тази чаша, която вече преливала.

— Това са сълзите ми — проплакала тя. — Чашата е препълнена вече.

— Да вървим, хубавице! — радостно извикал момъкът.

— Бягай, юначе! Бягай, докато е рано, иначе подземният дявол ще те погуби!

Тогава момъкът ѝ посочил трупа на чудовището, и тя извикала от радост.

Хубостта на девойката била неземна и момъкът не откъсвал очи от нея.

— Да вървим, хубавице! Подземният орел ни чака, за да ни изведе от пропастта. Горе лежи твоята сестра вкаменена и трябва да я спасим — рекъл юнакът.

— О, ако това е истина, тя е спасена! — извикала девойката.

— Но как? Аз не зная дали можем да я спасим.

— Ето, с тия сълзи ще я спасим! — отвърнала хубавицата. — Цяла година за нея ги събирах в тая чаша. Ако намерим главата ѝ, която ламята откъсна, като я полеем със сълзите ми милата ми сестричка ще оживее. Но главата е захвърлена из пътя и ние не можем да я намерим.

От очите на момичето отново закапали сълзи.

— Довери ми се, девойко! — извикал момъкът и дал знак на орела. — Ето, тази птица ще ни изнесе горе, а там, при вкамененото тяло на сестра ти, аз положих и главата ѝ.

Момъкът прегърнал хубавицата, за да не падне, когато орелът ги понесе.

Черната птица се издигнала и скоро ги завела в подземната пещера, където лежало, вкамененото момиче.

Сълзите, с които хубавицата поляла сестра си, я съживили и тя се изправила.

Затъркала очи, сякаш се събужда от сън. Двете сестри радостно се прегърнали.

— Да вървим — подканил ги момъкът. — Ако побързаме, ще стигнем скоро във вашето царство. Ето тия два бисера, които взех от очите на твоята сестра, когато главата ѝ беше вкаменена. Не ми трябват. Вземи ги, хубавице!

Скоро пристигнали в царството на двете девойки. Царят, като ги видял, прегърнал ги и дълго плакал от радост. След това целунал момъка и тържествено обявил волята си — да бъде негов зет.

Момъкът склонил, защото обичал хубавицата, която спасил от подземната крепост. Царят го обикнал като свой син и тримата заживели честито.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.